

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

Hoe was het concert?

Laat ons weten wat je ervan vond & maak kans op deze exclusieve **Apple Beats**-hoofdtelefoon.

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | classic.nl

Scan de QR of ga naar
www.classic.nl/acties

Woensdag 6 augustus 2025

Grote Zaal 20.00 uur

Greek Youth Symphony Orchestra
Dionysis Grammenos, dirigent
Anna Fedorova, piano

James MacMillan 1959

Larghetto for Orchestra (2017)

Serge Rachmaninoff 1873-1943

Pianoconcert nr. 1 in fis, op. 1 (1890-91/1917)

Vivace - Moderato - Vivace

Andante

Allegro vivace

PAUZE

Johannes Brahms 1833-1897

Symfonie nr. 3 in F, op. 90 (1883)

Allegro con brio

Andante

Poco allegretto

Allegro

TOELICHTING

In dit concert is muziek te horen uit drie eeuwen, afkomstig uit Schotland, Rusland en Oostenrijk. De volgorde van het programma is terug in de tijd, met het nieuwste stuk aan het begin en het oudste aan het eind. In *Larghetto for Orchestra* uit 2017 kijkt de Schotse componist James MacMillan ver terug in de tijd. Dit orkestwerk van ongeveer vijftien minuten was eerder muziek voor koor, namelijk *Miserere mei Deus* (Heer, heb medelijden met mij), gebaseerd op een eeuwenoude boetepsalm die thuishoort in de Goede Week, de week vóór Pasen. Het is een smeekbede om vergeving en verlossing van alle foute beslissingen en daden die de mens begaan heeft. Typisch voor James MacMillan, dat mengsel van traditionele Schotse elementen met religie en socialistische opvattingen. 'Gebruikmaken van oude tradities in een voortdurende rusteloze zoektocht naar nieuwe uitdrukkingsmogelijkheden', zoals de componist het noemt.

Dramatische Rachmaninoff

Hierna klinkt muziek van een eeuw eerder, het *Eerste pianoconcert* van Serge Rachmaninoff, dat hij voltooide net na zijn vlucht uit Rusland vanwege de Oktober-revolutie van 1917. Eigenlijk kwam dit pianoconcert voort uit een jeugdwerk uit zijn conservatoriumtijd in Moskou. Aan het begin kondigen onheilspellende hoornsignalen een waternival van dalende pianoakkoorden aan, alsof hier Rachmaninoffs dierbare Russische kerkklokken luiden. De omvangrijke solo-cadens is het hart van het openingsdeel, aangedreven door krachtige akkoorden die opnieuw klokgelui in herinnering roepen. Het korte, langzame middendeel is weleens vergeleken met een zangerige nocturne van

Chopin. In het uiterst virtuoze laatste deel strijden het ritme van een driedelige en vierdelige maat om de voorrang, wat zorgt voor extra spanning in dit meest dramatische van Rachmaninoffs pianoconcerten.

Luid tumult bij Brahms' Derde

Al tijdens zijn leven werd Johannes Brahms gezien als degene die de traditie van de grote klassieke componisten voortzette. Haydn, Mozart, Beethoven en Schubert zouden in zijn muziek hun eigen vormen hebben herkend: de pianosonate, het strijkkwartet, de symfonie, het vioolconcert. Maar zijn melodieën en samenklanken zouden ze niet hebben begrepen, want die waren veel te modern. En dat terwijl Brahms in zijn tijd door velen als conservatief werd beschouwd, vooral door de aanhangers van Richard Wagner. Bij de première van zijn *Derde symfonie* in Wenen op 2 december 1883 was er dan ook luid tumult te horen tussen de twee kampen in de concertzaal. De rode draad in alle vier delen is het motiefje F-As-F, 'Frei aber froh!', het levensmotto van de levenslange vrijgezel. Brahms genoot van de brief die Clara Schumann hem stuurde nadat ze de symfonie had gehoord: 'Het openingsdeel geeft een verrukkelijke dageraad weer... Het tweede deel een idylle, het gebed in een kleine kapel in het bos, het stromen van een beekje, het gescharrel van kevertjes...'

Clemens Romijn

BIOGRAFIE

Het **Greek Youth Symphony Orchestra**, in 2017 opgericht door dirigent Dionysis Grammenos, bestaat uit jonge Griekse musici uit alle delen van Griekenland en het buitenland. Het orkest resideert in Megaron, de concertzaal van Athene, en is lid van de European Federation of National Youth Orchestras. Het GYSO trad onder meer op in Carnegie Hall, New York, en in het Konzerthaus Berlin. Het werkt samen met medici.tv, het online platform voor het uitzenden van klassieke muziek, en werd onderscheiden met de Academie van Athene-prijs. De jonge Griekse dirigent **Dionysis Grammenos** maakte wereldwijd naam als klarinettist. Vanaf 2016 richt hij zich op een carrière als dirigent. 'Een van de meest veelbelovende sterren van morgen', schreef *Die Welt*. Grammenos leidde talrijke orkesten in Europa, de VS en Canada, en werkte samen met solisten als Khatia Buniatishvili, Renaud Capuçon, Daniel Ottensamer en Anna Fedorova. Ook dirigeerde hij opera's van Puccini, Tsjaikovski, Mozart en Rossini. Grammenos studeerde klarinet in Weimar en directie in Würzburg. De in Kyiv geboren pianist **Anna Fedorova** studeerde onder meer in haar geboortestad en in Imola bij Leonid Margarius. Ze is winnaar van veertien internationale piano-wedstrijden, waaronder de International Competition for Young Pianists 'Arthur Rubinstein in memoriam' en de Tbilisi International Piano Competition. Ze treedt op in de belangrijke concertzalen van Europa, Noord- en Zuid-Amerika en Azië. Haar optreden in Rachmaninoffs *Tweede pianoconcert* in Het Concertgebouw scoorde miljoenen views op YouTube.

SUMMARY

This concert showcases three centuries of music from Scotland, Russia and Austria. James MacMillan's *Larghetto for Orchestra* was initially a work for choir; based on the age-old text *Miserere mei Deus*, the work is a plea for forgiveness for wrong decisions and actions. When Serge Rachmaninoff was composing his *First Piano Concerto*, he drew inspiration from his time at the Moscow Conservatory. He completed the concerto shortly after fleeing Russia due to the October Revolution of 1917. The piece begins with ominous horn calls and cascading piano chords that mimic the peeling of Russian church bells. The slow middle movement is reminiscent of a lyrical Chopin nocturne. The virtuosic final movement features a battle between alternating time signatures, heightening the excitement of Rachmaninoff's most dramatic piano concerto. Johannes Brahms felt caught between supporters of traditionalism and adherents to Richard Wagner's more progressive views. In fact, during the premiere of Brahms' *Third Symphony* in Vienna, a scuffle almost broke out between the two camps. The common thread running through the work is the F-A-flat-F motif, meaning 'Frei aber froh!' – a hint at Brahms' contentedly single lifestyle. Clara Schumann reacted enthusiastically, saying, 'In the opening movement, I am immediately enchanted by the splendor of the awakening day... the second movement is an idyll, I listen to prayers in a small chapel in the woods, the babbling of a brook, the scurrying of insects.'

Translation: Eileen Stevens

EN VERDER...

QNTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concert-registraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

ZOMERCONCERTEN LIVE!

Geniet nog even na van het concert tijdens ZomerConcerten Live! Christiaan Kuyvenhoven gaat in de Spiegelzaal in gesprek met Dionysis Grammenos (dirigent) en Anna Fedorova (piano). U bent van harte welkom.

CONCERTTIP

za 16/08

20.00 uur
Grote Zaal

Volg de poolster naar het magische noorderlicht

Een magische, muzikale reis naar het Poolgebied – het ijs en het noorderlicht, begeleid door prachtig licht. Violist Eldbjørg Hemsing en de Arctic Philharmonic spelen en Christiaan Kuyvenhoven is uw reisleader. Met sfeervolle, beeldende muziek van Edward Grieg, Frode Fjellheim, Jacob Shea en Einojuhani Rautavaara.

